

Ghidul pentru autori

Cum să respectați politicile Comisiei Europene și ale Consiliului European pentru Cercetare privind Accesul Deschis

Acest document oferă îndrumări pentru cercetători privind următoarele politici privind Accesul Deschis: [Pilotul pentru Acces Deschis](#) lansat de Comisia Europeană și [Îndrumările Consiliului European pentru Cercetare privind Accesul Deschis](#). În acest document veți găsi informații care să vă ajute în respectarea cerințelor și pașii necesari în acest demers.

Accesul deschis reprezintă disponibilitatea online instantanee a rezultatelor de cercetare fără restricții de utilizare impuse de edituri în mod tradițional prin contractele privind drepturile de autor.

Sursa: www.openaire.eu

1. Introducere – este relevant acest document pentru mine?	3
1.1 Aveți nevoie de mai multe informații privind autoarhivarea cu acces deschis? .	3
1.2 Politicile de acces deschis ale Comisiei Europene.....	4
1.2.1 Pilotul pentru Accesul Deschis al PC7	4
1.2.2 Îndrumările Consiliului European pentru Cercetare privind Accesul Deschis	4
2. Ce ar trebui să fac?.....	6
2.1 Trimite articolul unei reviste	7
2.2. Depozitarea articolului.....	9
2.2.1 Ce trebuie să depozitez?	9
2.2.2 Unde să depozitezi?	9
2.3 Adăugarea articolelor la raportul final al proiectului	16
3. Beneficiezi de asistență.....	17
3.1 FAQ – găsești răspunsuri la cele mai des întâlnite întrebări	17
3.2 Problematika drepturilor de autor	17
3.3 Biroul de asistență online al OpenAIRE: Pune o întrebare.....	19
Apendix 1: Informații utile	20
Apendix 2 - Cum rezolvăm problema drepturilor de autor.....	21

1. Introducere – este relevant acest document pentru mine?

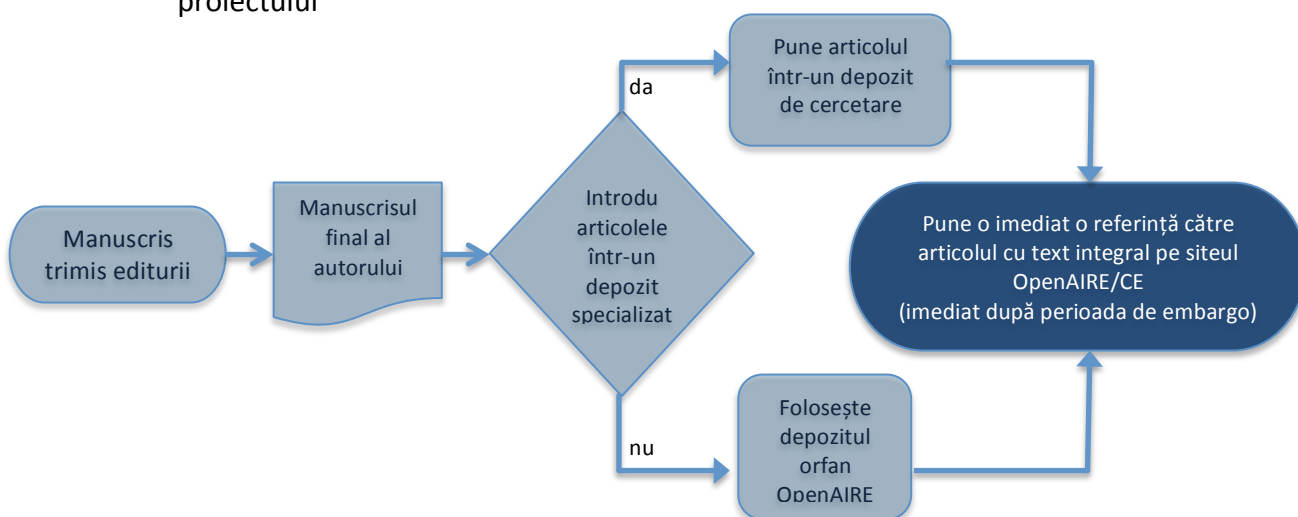
Dacă ai primit finanțare printr-un program PC7 într-unul dintre domeniile:

- Energie;
- Mediu (inclusiv schimbări climatice);
- Sănătate;
- Informatică și Tehnologii de Comunicare (sisteme cognitive, interacțiune, robotică);
- Infrastructuri de cercetare (infrastructuri virtuale);
- Știința în societate;
- Științe socio-economice și umaniste;

sau dacă ai primit un grant CEC și intenționezi să elaborezi și să publici articole evaluate colegial (peer-review), atunci e mai mult decât probabil ca în *Acordul de finanțare* să existe Clauza Specială 39, care solicită depozitarea articolelor de cercetare evaluate colegial și să vă asigurați că va fi oferit acces deschis la acestea.

Urmați trei pași simpli pentru a vă conforma cu politicile Comisiei Europene privind accesul deschis.

1. Trimiteți articolul către publicația aleasă
2. Depozitați manuscrisul în forma finală și evaluat colegial într-un depozit
3. Adăugați referința și linkul către publicația voastră la raportul final al proiectului

1.1 Aveți nevoie de mai multe informații privind autoarhivarea cu acces deschis?

Informează-te privind gestionarea drepturilor de autor pentru a-ți rezerva câteva drepturi atunci când trimiți articolul către revistă ([2.1 Trimite articolul unei reviste](#)).

Informează-te mai mult despre cum depui manuscrisul în formă finală (post-print) într-un depozit ([2.2 Pune articolul într-un depozit](#)).

Informează-te suplimentar despre cum poți să adaugi un link în articol către Raportul final al proiectului ([2.3 Adăugarea articolelor la raportul final al proiectului](#)).

1.2 Politicile de acces deschis ale Comisiei Europene

1.2.1 Pilotul pentru Accesul Deschis al PC7

Comisia Europeană a lansat un pilot pentru accesul deschis în luna august 2008. Este nevoie ca cei care primesc finanțarea în unul dintre domeniile menționate să:

- depoziteze articole de cercetare evaluate colegial sau manuscrisele în formă finală care sunt ca rezultat al proiectelor PC7 într-un depozit online
- Să se asigure că este acces deschis la aceste articole.

Cele șapte domenii sunt:

- Energie;
- Mediu (inclusiv schimbări climatice);
- Sănătate;
- Informatică și Tehnologii de Comunicare (sisteme cognitive, interacțiune, robotică);
- Infrastructuri de cercetare (infrastructuri virtuale);
- Știința în societate;
- Științe socio-economice și umaniste;

Trebuie să se asigure accesul la aceste publicații într-un interval de:

- șase luni de la publicarea articolelor care se încadrează în primele cinci domenii menționate și
- doisprezece luni după publicare pentru ultimele două domenii.

1.2.2 Îndrumările Consiliului European pentru Cercetare privind Accesul Deschis

În decembrie 2007, Consiliul European pentru Cercetare a publicat Îndrumările pentru Accesul Deschis. Aceste îndrumări afirmă următoarele:

1. CEC solicită ca toate publicațiile evaluate colegial din proiectele de cercetare finanțate de CEC să fie depozitate la momentul publicării într-un depozit de cercetare dedicat acolo unde acesta este disponibil, precum PubMed Central, ArXiv sau un depozit instituțional, urmând să fie oferite cu acces deschis într-un interval de 6 luni de la data publicării.
2. CEC consideră esențial ca datele primare - care în cazul științelor vieții ar putea cuprinde spre exemplu secvențe de nucleotide/proteine. Coordonate anatomice macromoleculare și date epidermologice anonime – să fie

depozitate în baze de date dedicate de îndată, de preferință imediat după publicare și în orice caz nu mai târziu de 6 luni de la data publicării.

CEC este foarte conștient de dorința scurtării perioadei de la publicare și diseminarea în regim de acces deschis sub cele 6 luni standard.

2. Ce ar trebui să fac?

Accesul deschis la rezultatele unui proiect de cercetare finanțat de Comisia Europeană poate fi atins prin trei pași simpli.

Trei pași simpli pentru conformitatea cu politicile Comisiei Europene privind accesul deschis:

1. Trimiteți articolul către publicația aleasă
2. Depozitați manuscrisul în forma finală și evaluați colegial într-un depozit
3. Adăugați referința și linkul către publicația voastră la raportul final al proiectului

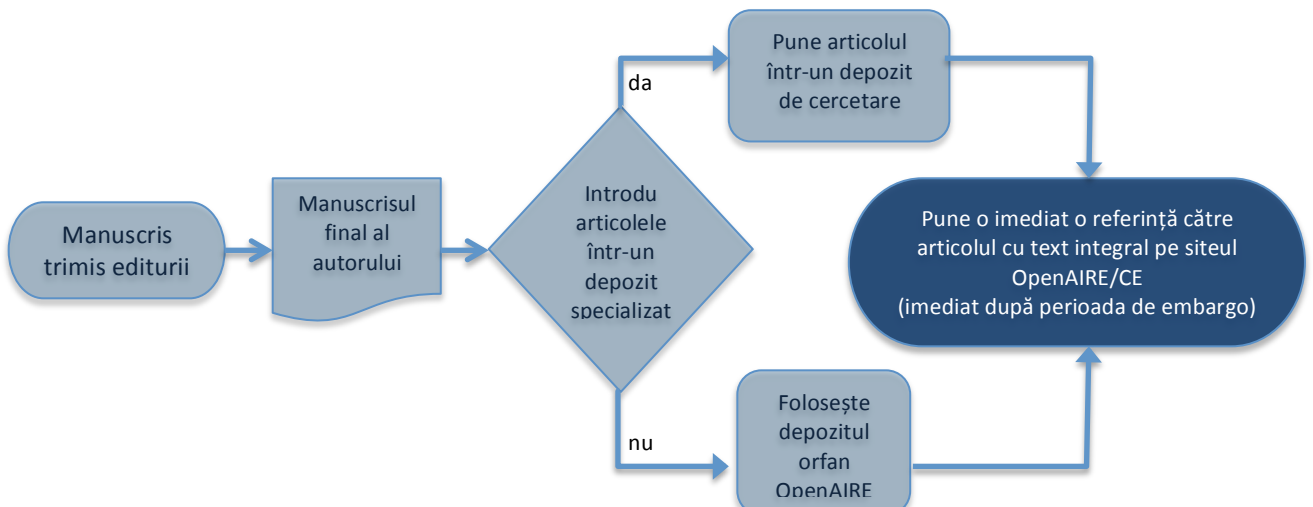

Figura 1: Pașii de bază pentru depozitarea în regim de acces deschis

Pașii vor fi dezvoltati în următoarele pagini.

2.1 Trimiti articolul unei reviste

Politicile CEC și CE privind accesul deschis nu implică nicio contrângere în ceea ce privește revistele în care poți publica. Există câteva moduri de publicare a articolului în regim de acces deschis. Mai jos te vom ghida prin cele mai familiare scenarii care asigură accesul deschis la propriile cercetări.

Atunci când ești întrebat dacă ești de acord cu termenii contractului privind drepturile de autor (moment care poate apărea la trimiterea articolului sau după faza evaluării colegiale), verifică următoarele puncte importante.

Revista permite auto-arhivarea?

Majoritatea revistelor și a editurilor permit autorului să auto-arhiveze manuscrisul în formă finală într-un depozit instituțional sau tematic¹.

Revistele în format tradițional

Mulți editori permit în mod explicit auto-arhivarea manuscrisului în formă finală ceea ce implică toate modificările care apar în urma fazei de evaluare colegială. Acest lucru este menționat în Acordul de Transfer a Drepturilor de Autor (ATDA) și/sau în paginile

dedicate autorului la editură sau chiar în revistă.

Dacă nu îți este clară politica de autoarhivare a unei reviste, poți să consulți baza de date SHERPA/ROMEO¹.

Prevederi suplimentare

Dacă editura solicită transferarea drepturilor de autor sau dacă revista nu permite în mod explicit depozitarea manuscrisului în formă finală într-un depozit, poți folosi un model de scrisoare de intenție și un addendum la contractul de publicare așa cum a fost dezvoltat de CE (vezi apendixul 1).

Folosind un addendum poți să-ți protejezi dreptul de a maximiza valoarea cercetării proprii prin punerea la liber pe internet pentru a putea fi consultată, citată și reutilizată.

Mai există alte câteva modele de licențe care pot fi utilizate – portalul OpenAIRE enumeră câteva dintre acestea:

<http://www.openaire.eu/en/support/copyright>.

Este revista cu regim de acces deschis sau oferă o opțiune pentru accesul deschis?

Mai mult de 4.000 sau aproape 16% din aproape 25.000 de reviste științifice din întreaga lume sunt cu acces deschis. Sursa:
<http://www.openoasis.org>

Revistele cu Acces Deschis

Un număr din ce în ce mai mare de reviste de înaltă calitate apar în regim de acces deschis. Multe dintre aceste reviste își recuperează din

¹ <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

costuri din așa-zisele taxe de procesare a articolelor (APC – article –processing charges).

Altele nu percep nicio taxă pentru a fi utilizate sau pentru a publica pentru că acestea își recuperează costurile prin alte mijloace. Poți găsi cele mai relevante reviste cu acces deschis în Directorul Revistelor cu Acces Deschis: www.doaj.org.

Opțiunea accesului deschis

În fine, există și reviste care operează în modelul tradițional care oferă opțiunea autorilor de a le face articolele liber accesibile tuturor pentru o taxă suplimentară. Simultan, alte articole ale revistei vor putea fi accesare în continuare prin abonament.

Rambursarea

Acordul de finanțare pentru PC7 permite rambursarea costurilor pentru diseminare, fiind incluse aici și posibilele publicări în regim de acces deschis.

II.16.4 al Acordului de finanțare din PC7 permite rambursarea cu 100% a costurilor pentru „alte activități” incluzându-se publicarea cu acces deschis

Ai nevoie de mai multe informații?

Pentru mai multe detalii, accesează FAQ-ul OpenAIRE; pentru mai multe detalii punctuale, puteți contacta biroul de asistență (help desk-ul) OpenAIRE.

Mai mult, [Apendixul 2 – cum să tratăm drepturile de autor](#) conține îndrumări suplimentare.

2.2. Depozitarea articolului

Nu știi prea multe despre auto-arhivare?

Nu prea ai cunoștințe despre auto-arhivare sau poate că nu știi unde e mai nimerit să-l pui? Ori poate că nu știi care versiune a articolului ar trebui depozitată? Nu-i nimic, îndrumătorul OpenAIRE te va ghida iar acest capitol îți va oferi câteva detalii importante.

Ai experiență în ceea ce privește auto-arhivarea?

Ești deja obișnuit cu auto-arhivarea și știi și unde?

Atunci tot ce mai trebuie să faci este să-ți urmezi rutina proprie în acest demers.

Politicile CE nu propun o nouă practică, ci pur și simplu sprijină și construiesc pe bazele practicilor de auto-arhivare existente sprijinind astfel principiul „depozițează o singură dată”.

Portalul OpenAIRE colectează toate articolele evaluate colegial care sunt asociate cu proiectele finanțate prin PC7. Auto-arhivarea într-un depozit este primul pas de a face cercetarea proprie mai vizibilă prin intermediul portalului de cercetare OpenAIRE.

Unde pot găsi contribuțiile mele care au fost depozitate în OpenAIRE?

Poți căuta articolele proprii în portalul OpenAIRE chiar aici (totuși, trebuie să aștepți o zi de la data publicării ca să apară în rezultate):

<http://www.openaire.eu/en/component/openaire/search/simple/30>

Dacă nu găsești, poți încerca să localizezi și să confirmi existența articolelor aici:

<http://www.openaire.eu/en/component/openaire/claim/default/20>

2.2.1 Ce trebuie să depozitez?

Depozitezi manuscrisul în forma sa finală

Ori de câte ori este posibil, depozitează forma finală a manuscrisului. Această versiune este numită și post-print. Aceasta este versiunea articolului după momentul evaluării colegiale, având făcute deja modificările, dar care nu e neapărat să fie și machetat într-o formă tipică pentru o revistă.

PDF-urile editurii

Unele reviste și editorii permit și te încurajează să folosești versiunea finală în format PDF a articolului. Lista acestor edituri pot fi găsite pe site-ul SHERPA/RoMEO:

<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/PDFandIR.html>

2.2.2 Unde să depozitezi?

Articolul ar trebui depozitat într-un depozit instituțional sau de domeniu (tematic).

Există două scenarii:

1. Depozitezi articolul direct sau prin intermediul portalului OpenAIRE în propriul depozit instituțional sau în depozitul de domeniu (tematic) pe care-l folosești în mod curent.

Pentru a fi sigur că articolul tău chiar apare în portalul OpenAIRE, poți verifica (după o zi de la depozitare) la:

<http://www.openaire.eu/en/component/openaire/search/simple/30>

Dacă nu-l găsești, poți să-l localizezi și să-l confirmi ca publicație depozitată aici: <http://www.openaire.eu/en/component/openaire/claim1/default/20>

2. Dacă nu dispui de un depozit, atunci poți folosi cu încredere **Depozitul Orfan OpenAIRE**.

Portalul OpenAIRE te va ghida pe calea cea mai bună privind depozitarea

Fie că ai sau nu un depozit instituțional, portalul OpenAIRE te poate **ghida** spre cea mai bună opțiune.

Figura 2: Depozitare sau localizare și confirmarea existenței publicației.

Puteți să mergeți pe opțiunea de **Caută publicații** pentru a verifica dacă articolul a fost deja trimis sau dacă a fost deja confirmat ca existent în OpenAIRE.

În meniul portalului există două opțiuni *Depozitare publicații* și *Caută publicații*.

Dacă încă nu ai făcut arhivarea (sau altcineva desemnat) și nu găsești în baza de date OpenAIRE atunci ar trebui ca, având selectat **Depozitare publicații (într-un depozit instituțional)**, să alegi instituția dorită care deține un depozit.

Dacă deja ai depozitat articolul(ele) într-un depozit atunci poți localiza și confirma că articolul rezultat al unui proiect finanțat de CE al cărui membru ești. Pentru a face acest lucru pur și simplu dai clic pe **Semnalare publicații** și vei fi condus prin pași necesari.

Scenariul 1: Depozitarea unui articol nou

Dacă dorești să contribui cu articole care trebuie depozitate într-un depozit instituțional sau tematic trebuie să urmezi următorii pași simpli:

- ✓ Pasul 1: Selectează instituția sau depozitul cu acces deschis în câmpul de căutare (vezi figura 3).

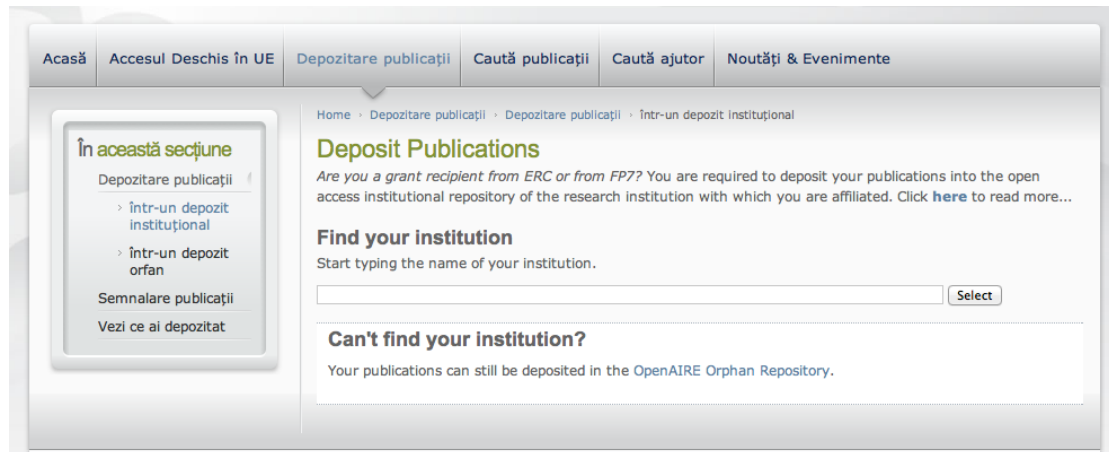

Figura 3: Pasul 1: Selectarea instituției sau a depozitului

- ❖ Dacă instituția nu are un depozit instituțional propriu, articolul poate fi arhivat în Depozitul Orfan OpenAIRE.
- ✓ Pasul 2: Dă click pe linkul către depozitul selectat.

Figura 4: Pasul 2: Contactează-ți instituția/Depozitul instituțional

- ✓ Pasul 3: Încărcați fișierele – mergeți pe pagina depozitului propriu.

Administratorul depozitului local sau managerul acestui serviciu ar trebui să te asiste cu procedura de arhivare. Dacă un astfel de ajutor nu există, atunci poți contacta helpdeskul OpenAIRE pentru a fi ajutat sau dacă ai și alte întrebări.

Scenariul 2: Localizează și semnalează publicațiile (dacă articolul(ele) a fost deja încărcat dar nu a fost marcat ca fiind legat de proiectul în cadrul care a fost elaborat în portalul OpenAIRE):

- ✓ Primul lucru este să-ți faci un cont și să te autentifici pe portalul OpenAIRE.
- ❖ Pentru a face un cont folosiți formularul de înregistrare. Așteptați un email de confirmare și dați clic pe linkul primit în email pentru a finaliza.

- ✓ Pasul 1: Selectați proiectul care a generat articolele (selectează unul sau mai multe proiecte). Începeți să tastați numele proiectului și veți observa că se va auto-completa câmpul dacă acesta există. Lista proiectelor a fost obținută de la [biroul serviciului Comisiei Europene](http://cordis.europa.eu/search/index.cfm?dbname=proj)² și este actualizată automat pentru a fi la zi cu toate proiectele.

- ✓ Pasul 2: Identificați și selectați articolele. Dacă cunoașteți DOI-ul (Unique Document Identifier) articolului, acesta poate fi introdus în câmpul de căutare pentru o regăsire instantanee. Folosiți opțiunea de căutare prezentă în bara portalului OpenAIRE.

- ✓ Pasul 3: Localizează și semnaleză articolele. Verificați dacă articolul(ele) la regăsire corespund realității; identificați mai multe articole și adăugați-le la proiect dacă acest lucru este necesar. Modificați cheia de căutare pentru a obține rezultate suplimentare dacă acest lucru se impune.
- ❖ Dacă ați făcut depunerea recent, așteptați o zi, două pentru a regăsi articolul și prin portalul OpenAIRE. Dacă totuși nu reușiți să găsiți articolul, puteți apela la helpdeskul OpenAIRE (vezi Capitolul 3. Căutați ajutor).

- ✓ Pasul 4: Localizează și semnaleză articolele (trebuie menționat tipul de acces – acces deschis, acces cu embargo (6 luni sau 12 depinde de domeniul de cercetare), fără acces sau acces restricționat în acord cu termenii privind drepturile de autor precizați în acordul de finanțare pentru publicațiile depozitate).

Home · Depozitare publicații · Semnalare publicații

Locate & Confirm Publications

Step 3: Set Copyright Information

Project(s)
OPENAIRE

Publication(s)
[x] OpenAIRE data model specification

Embargoed access ▾ 20/01/2012

Finish

Figura 5: Pasul 4: Localizează și semnaleză articolele.

² <http://cordis.europa.eu/search/index.cfm?dbname=proj>

Toate articolele publicate pot să treacă printr-un interval de cinci zile lucrătoare până să fie procesate. Poți verifica starea articolului semnalat pentru a vedea în ce etapă este.

Depozitul orfan

Dacă nu beneficiați de un depozit în care să puneți articolele proprii – instituția nu are, nu există nici la nivel național sau la nivel de disciplină studiată – OpenAIRE oferă un serviciu numit Depozitul Orfan³.

Depozitul Orfan OpenAIRE este găzduit și întreținut de CERN. Are la bază un software care este folosit de Serverul pentru Documente al CERN. Deci, poate fi considerată o platformă matură și stabilă care oferă siguranța propriilor contribuții. Toate articolele depozitate în Depozitul Orfan vor apărea automat în portalul OpenAIRE.

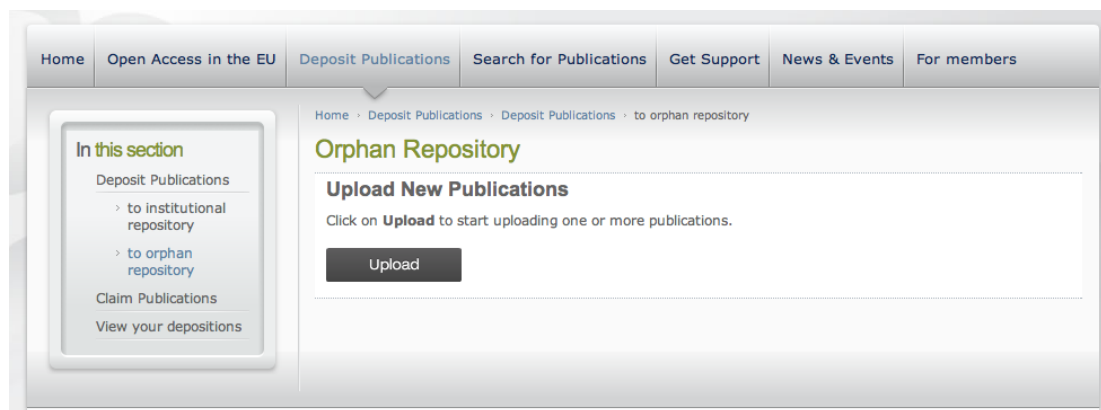

Figura 6: Depozitul Orfan OpenAIRE.

Utilizarea ghidului pentru depozitare din portalul OpenAIRE (vezi figura 6) are drept scop îndrumarea în procesul de depunere a articolului.

- ✓ Mai întâi trebuie să te autentifici la portalul OpenAIRE.
- ❖ Dacă nu ai cont deja folosește formularul pentru a-ți face cont . Vei primi pe email o confirmare pe al cărei link trebuie să apeși după care te poți autentifica în portal.

- ✓ Pasul 1: Selectează proiectul care a finanțat articolele. Începe să tastezi iar proiectul va apărea ca sugestie. Lista proiectelor este adusă de la [biroul serviciului Comisiei Europene](#)⁴ și reflectă toate proiectele noi.

- ✓ Pasul 2: Încarcă fișierul. Selectează tipul de acces la acel fișier i.e. acces deschis, fără acces, acces cu embargo, acces restricționat
 - În cazul accesului restricționat se va introduce data la care acesta va fi ridicat și când publicația va fi cu acces deschis.

³ <http://openaire.cern.ch>

⁴ <http://cordis.europa.eu/search/index.cfm?dbname=proj>

- ✓ Pasul 3: Începe să completezi câmpurile cu datele bibliografice necesare, precum și informațiile suplimentare relevante.
- ✓ Pasul 4: Pentru a finaliza dă clic pe Submit publication. În foarte scurt timp vei primi un email de confirmare.

Orphan Repository

YOUR CURRENT PUBLICATIONS

These are the publications you are depositing for which you have not yet associated any project.

Title not yet defined Select access rights Edit
file: Remove
[OpenAIRE_for_Sibiu_Nicolaie_Co
nstantinescu.pdf](#)

The symbol * means the field is mandatory.

Projects information
List of projects linked with this publication*
Start typing the project name...

Author(s) *

English information
English title *
English abstract *

Original language information
Document language * English

Publication information
Publication date * Journal title
DOI
10.1234/foo-bar
Volume Issue Pages

Other information
Key-words or key-phrases (one per line).
Notes

Save publication Submit publication

UPLOAD NEW PUBLICATIONS

Click on **Upload** to start uploading one or more publications.

Upload

Figura 7: Introducerea metadatelor în Depozitul Orfan

Pentru detalii privind procesul de încărcare a articolelor folosiți și ghidul pentru introducerea publicațiilor de pe siteul Depozitului orfan OpenAIRE:

<http://openaire.cern.ch/help/submit-guide?ln=uk>

2.3 Adăugarea articolelor la raportul final al proiectului

În raportul final al proiectului către CE, coordonatorii acestuia trebuie să se asigure că au raportat toate formele de diseminare, fiind incluse publicațiile științifice în care au apărut articole care au rezultat din proiect. Aici ne vom focaliza pe articolele științifice. Dacă este posibil, te rugăm să faci o listă a acestor articole în ordinea importanței lor.

În afara referințelor bibliografice este **important să oferi coordonatorului de proiect următoarele informații:**

- **Un identificator permanent** pentru a putea face regăsirea. Acest identificator ar trebui să fie un link către versiunea publicată a textului integral în cazul unui articol cu acces deschis (sau către abstract dacă este o publicație cu taxare la acces) sau către varianta finală a manuscrisului acceptată pentru a fi publicată (link către articolul din depozit).

Articolul este cu acces deschis – da sau nu. Răspunde cu „da” dacă accesul este deschis sau dacă perioada de embargo încă nu s-a încheiat iar acel articol va fi cu acces deschis la un moment dat.

Este de așteptat includerea tuturor articolelor științifice (evaluate colegial – peer review) care au rezultat din proiect iar ca nivel minim să incluzi informația după următorul model oferit mai jos:

TEMPLATE A1: LIST OF SCIENTIFIC (PEER REVIEWED) PUBLICATIONS, STARTING WITH THE MOST IMPORTANT ONES										
NO.	Title	Main author	Title of the periodical or the series	Number, date or frequency	Publisher	Place of publication	Year of publication	Relevant pages	Permanent identifiers ² (if available)	Is/Will open access ³ provided to this publication?
1	<i>Economic transformation in Hungary and Poland</i> ¹		<i>European Economy</i>	No 43, March 1990	Office for Official Publications of the European Communities	Luxembourg	1990	pp. 151 - 167		yes/no
2										
3										

Figura 8: Modelul pentru listarea articolelor în raportul final al proiectului

Este important să fie demonstrată valoarea adăugată și impactul pozitiv al proiectului pentru Uniunea Europeană. Asigurându-vă că articolele sunt cu acces deschis constituie o dovadă clară a acestui lucru.

3. Beneficiezi de asistență

OpenAIRE oferă sprijin pe diferite niveluri pentru cercetători. Pe siteul OpenAIRE poți găsi:

- FAQ-uri – în care găsești răspunsuri la cele mai multe întrebări care privesc accesul deschis și politicile de acces deschis
- O secțiune privind problemele drepturilor de autor
- Sistemul de asistență (helpdesk) – unde poți trimite întrebările beneficiind de un singur punct de contact și unde poți găsi ajutor în clarificarea anumitor aspecte.

3.1 FAQ – găsești răspunsuri la cele mai des întâlnite întrebări

FAQ-ul OpenAIRE este împărțit în trei subcategorii pentru a răspunde cerințelor diferiților utilizatori.

FAQ-ul pentru cercetători poate fi accesat de aici:

<http://www.openaire.eu/en/support/faq/researchers>

FAQ-ul este îmbunătățit și completat în mod curent prin colectarea celor mai frecvente întrebări apărute în sistemul de asistență și în rețeaua de puncte de asistență la nivel național.

În acest moment pot fi găsite răspunsuri la următoarele întrebări:

- Dacă am arhivat articolele mele în propriul depozit instituțional, cum pot să mă asigur că vor putea fi găsite prin intermediul portalului OpenAIRE?
- Colegul cu care am întreprins cercetarea lucrează la o instituție diferită; putem să depozităm rezultatele de cercetare în depozitul lor?
- Ce se întâmplă dacă nu arhivez?
- Care este funcția „depozitului orfan” OpenAIRE?
- Care versiune a articolului trebuie să o încarc?
- De ce să arhivez articolele mele finanțate de CE într-un depozit cu acces deschis?
- Dacă instituția mea nu are un depozit, cum mă pot conforma cerințelor privind accesul deschis?

3.2 Problematika drepturilor de autor

Auto-arhivarea cu acces deschis în sine nu aduce nicio încălcare a drepturilor de autor. Problema trebuie abordată cu multă atenție pentru că atunci când semnezi contractul cu editura – contractul de cedare a drepturilor de autor – de regulă se transferă și toate drepturile asupra articolului către editură. Acest lucru implică faptul că editorul poate decide dacă poți depozita articolul într-un depozit sau nu.

În această scurtă secțiune privind drepturile de autor, vom indica două scenarii⁵:

⁵ Textul se bazează pe informațiile privind drepturile de autor existentă în portalul OpenAIRE: <http://www.openaire.eu/en/support/copyright>

- Depozitarea după semnarea contractului
- Reținerea dreptului de publicare cu acces deschis înainte de semnarea contractului

Depozitarea după semnarea contractului

În cele mai multe cazuri editorul permite o formă de auto-depozitare așa cum pot fi văzute exemple în baza de date [SHERPA/RoMEO](#). Totuși în cazul în care editorul interzice în mod explicit dreptul de a pune articolul într-un depozit, politicile CE și CEC privind accesul deschis cer să contactezi editura.

Atunci când te adresezi editurii este mai bine să te adresezi direct celor care au în responsabilitate drepturile de autor dacă acest lucru este posibil. Acest lucru trebuie făcut pentru a se stabili o relație directă editură/autor.

Trebuie să informezi editura de cerințele CE și CEC privind articolul propus și trebuie să fie cerută o excepție de la practica existentă pentru a respecta cerințele organismelor menționate. Este foarte important ca această excepție să fie obținută în scris.

Reținerea dreptului de publicare cu acces deschis înainte de semnarea contractului

Dacă revista nu permite în mod explicit depozitarea manuscrisului în forma finală înainte de momentul publicării, atunci trebuie folosit un addendum la contractul de publicare și o scrisoare de intenție atașate la contractul de publicare. CE a elaborat o astfel de scrisoare de intenție care include amendamentul (vezi Apendix 1: Informații utile). Dacă editura refuză dreptul de auto-arhivare a manuscrisului în formă finală într-un depozit și nu oferă nicio opțiune cu acces deschis, atunci politica CE cere să trimiți o notificare către CE însoțită de scrisoarea de refuz a editurii împreună cu raportul final al proiectului.

Ai nevoie de mai multe informații?

Consultă îndrumările OpenAIRE din Apendixul 2 – Cum rezolvăm problema drepturilor de autor. Sau poți merge pe portalul OpenAIRE: www.openaire.eu

3.3 Biroul de asistență online al OpenAIRE: Pune o întrebare

Acest capitol descrie cum poți obține răspunsuri la întrebările privind politicile privind accesul deschis ale CE și ale OpenAIRE utilizând sistemul online de asistență.

[Sistemul de asistență](#)⁶ (helpdesk) este un punct unic de contact construit pentru a putea fi primite întrebările privind accesul deschis în general, politicile CE privind accesul deschis și rolul OpenAIRE pentru a te sprijini în acțiunile proprii.

Sistemul „[Pune o întrebare](#)”⁷ are următoarele funcționalități:

- Poți pune întrebări online – Submit a new question;
- Dată fiind natura întrebării (limba, naționalitatea, dificultatea), cererea este atribuită Biroului Național de Asistență pentru Acces Deschis care va oferi răspunsurile în limba proprie luând în considerare contextul specificului local (dacă acest lucru este necesar).
- Cel mai des întâlnite întrebări sunt adunate în baza de cunoaștere internă ce poate fi consultată.
- Sistemul permite generarea de rapoarte privind subiectele întrebărilor, distribuția geografică a utilizatorilor care pun întrebările, etc., cu scopul de a putea fi consultate la momentul evaluărilor.

Sistemul de asistență permite interogarea și aflarea răspunsurilor online. Vei primi un răspuns la întrebare într-un termen de două zile de la introducerea acesteia în sistem. Întrebarea este introdusă ca fișier: așa numitul tichet. Tichetul are un număr unic în sistem ceea ce îți permite ție și persoanelor care deserveșc sistemul să fie identificat și să ofere un răspuns.

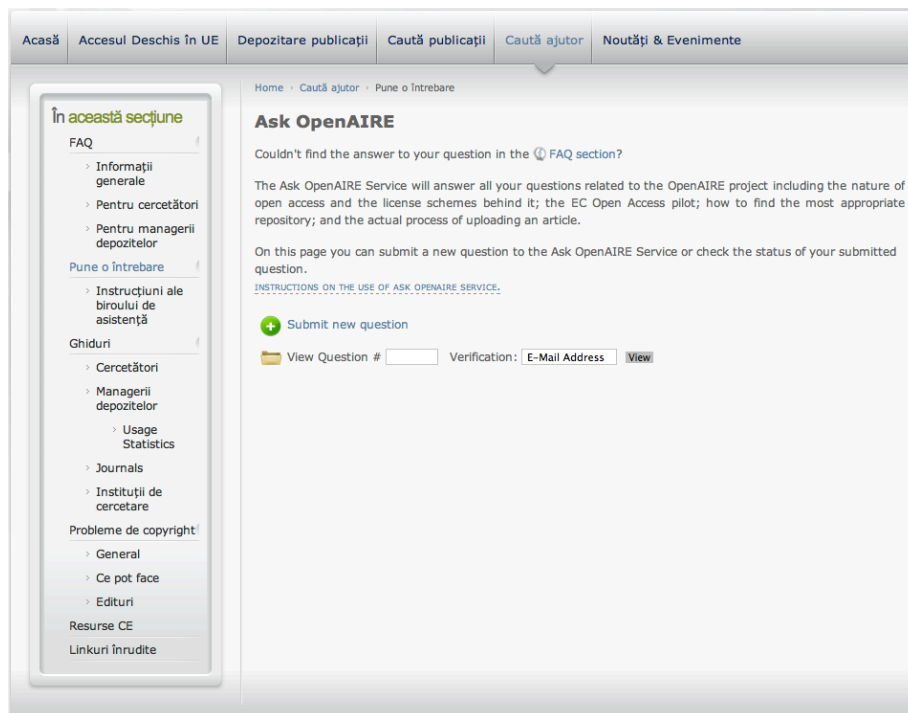

Figura 9: Pune o întrebare

⁶ <http://www.openaire.eu/ro/support/helpdesk>

⁷ <http://www.openaire.eu/en/support/helpdesk>

Apendix 1: Informații utile

Acest kit include următoarele resurse utile:

- Prospecte
 - Pilotul pentru Acces Deschis al PC7:
http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/open-access-pilot_en.pdf
 - Prospectul OpenAIRE:
<http://www.openaire.eu/ro/component/attachments/download/74>
- Prezentări
 - Sablon pentru prezentări ale proiectului OpenAIRE
- Politici privind Accesul Deschis
 - Clauza Specială 39 a CE, august 2007:
http://ec.europa.eu/research/press/2008/pdf/annex_1_new_clauses.pdf
 - Îndrumările Consiliului European pentru Cercetare privind Accesul Deschis, decembrie 2007:
http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc_scc_guidelines_open_access.pdf
- Probleme ce țin de drepturile de autor disponibile la http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html
 - Model cover letter for amendment to publishing agreement
BG | CS | DA | DE | EL | EN | ES | ET | FI | FR | HU | IT | LT | LV | MT
| NL | PL | PT | RO | SK | SL | SV
 - Model amendment to publishing agreement
BG | CS | DA | DE | EL | EN | ES | ET | FI | FR | HU | IT | LT | LV | MT
| NL | PL | PT | RO | SK | SL | SV
 - (Aceste resurse pot fi accesate și de la <http://www.openaire.eu/ro/support/ec-resources>)
- Raportări la proiecte
 - Model de raport final pentru proiectele PC7 disponibil de la:
http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html

Apendix 2 - Cum rezolvăm problema drepturilor de autor

Cercetătorii trebuie să se asigure că li se permite prin contractul cu editura ca articolele de cercetare să fie puse și în depozitul instituțional sau tematic (al disciplinei) cu acces deschis.

A face „toate eforturile” implică următoarele:

1. Identificarea politicilor privind accesul deschis ale revistei prin căutarea informațiilor privind modelele de publicare și politicile de licențiere/copyright ale revistei(lor) cărora se face propunerea de publicare. Baza de date RoMEO (Politicile de copyright & arhivare ale editurilor www.sherpa.ac.uk/romeo/index.html) poate fi utilizată pentru a cerceta un set de permisiuni care sunt acordate în mod normal ca parte a fiecărui contract de publicare.
2. Solicitarea și cercetarea atentă a contractului de publicare pe care editura se așteaptă ca cercetătorul să-l semneze la startul procedurii de examinare a propunerii. Acest contract enunță drepturile și obligațiile autorului și ale editurii deopotrivă. Din acest document se poate vedea dacă autorul poate reține dreptul de depozitare a unui articol de cercetare (auto-depozitarea propriei lucrări) sau nu.
3. Dacă politica editurii intră în conflict cu acordul de finanțare al Comisiei Europene, autorii ar trebui să informeze editura de clauzele speciale ale CE privind accesul deschis și să solicite o exceptare de la politicile editoriale curente pentru a permite autorului să respecte această clauză. Un model de scrisoare care să poată fi trimisă editurii pentru acest caz este disponibil pentru a fi descărcat de pe portalul OpenAIRE sau de la Comisia Europeană. Opțiunile includ:
 - Licențierea de publicare: autorul reține drepturile permițând editurii o licență unică pentru anumite drepturi ce au o valoare economică sau comercială. Prin reținerea drepturilor, autorii pot să le folosească în diferite scopuri de lucru științific ceea ce include și auto-arhivarea.
 - Amendarea contractului de publicare prin introducerea unei clauze sau a unei addende care stipulează că autorul acordând o parte din acestea, reține o altă parte (de ex. dreptul de auto-arhivare a propriei lucrări în depozitul instituțional sau cel tematic imediat la momentul publicării).

Modelele pentru aceste opțiuni pot fi găsite la următoarele siteuri web:

- SPARC Author Addendum: <http://www.arl.org/sparc/author/addendum.shtml>;
- Science Commons / SPARC Scholar's Copyright Addendum Engine: <http://scholars.sciencecommons.org/>.
- Copyright toolbox elaborat de SURF și JISC: <http://copyrighttoolbox.surf.nl/copyrighttoolbox/authors/>.

Dacă negocierile nu sunt cu succes, cercetătorii ar trebui să ia în considerare publicarea în altă revistă.

Dacă nu pot respecta [clauza specială 39](#), trebuie informată Comisia Europeană și trebuie să fie înaintată către aceasta scrisoarea de refuz.

(De la <http://www.openaire.eu/ro/component/content/article/49-deposit-fp7-pilot/149-how-to-comply-oa-fp7-how-to-address-copyright>)

Probleme de copyright

(De la <http://www.openaire.eu/ro/support/copyright>)

Introducere

Pilotul AD al Comisiei Europene solicită cercetătorilor să publice în regim de acces deschis articolele „evaluate colegial” sau (în cazul PC7) „manuscrisele finale acceptate pentru publicare”. Acest lucru este ușor de respectat atunci când cercetătorul reține drepturile și oferă editurii doar o „licență pentru publicare”. În acest caz, articolul poate fi pus într-un depozit și făcut public fără a mai cere permisiunea editurii. Dacă licența stipulează o perioadă de embargo, aceasta trebuie respectată.

JISC și Fundația SURF au compus un instrumentar privind drepturile de autor dedicate acestora. Instrumentarul include modele de licențiere pentru publicarea și arhivarea unui articol într-un depozit.

Cercetătorii care și-au transferat drepturile de autor editurilor vor trebui să ceară permisiunea pentru a se conforma cerințelor menționate în Pilotul pentru Acces Deschis al CE. Secțiunile „**cerințe pentru edituri**” și „**politici pentru editori**” oferă informații privind ceea ce s-ar putea face precum și un model de scrisoare care poate fi utilizat pentru a solicita permisiunea.

Pre-printuri și post-printuri

Termenii pre-print și post-print sunt utilizați frecvent pentru a descrie etapele succesive în elaborarea unui articol. Totuși, specialiștii folosesc termenii pentru a exprima diferite lucruri iar acest lucru poate cauza ceva confuzii și ambiguități.

Unul din cazurile în care este utilizată denumirea de pre-print este acela în care este descris primul draft al articolului – înainte de evaluarea colegială, chiar înainte de orice contact cu editura. Această denumire este uzuală pentru edituri, dar pentru care doar etapa finală a modificării unui articol reprezintă angajarea materialului online sau spre tipar.

În comunitatea care militează pentru Accesul Deschis, se caracterizează pre-printurile ca fiind versiunea unui articol înainte de evaluarea colegială iar un post-print este versiunea articolului după etapa de evaluare colegială, care încorporează toate modificările. Acest lucru înseamnă că în termeni de conținut, post-printurile sunt articolele așa cum vor fi acestea publicate. Totuși, în contextul unei machetări nu este neapărat același lucru după cum editurile nu permit, de regulă, arhivarea versiunii finale ieșite din propriile instituții.

Unele edituri insistă ca autorii să folosească PDF-ul generat de ele pentru că adesea doresc să transmită cititorilor un standard editorial performant printr-un PDF machetat profesional în acord cu propriile reguli. Totuși, legislația privind drepturile de autor a diferitelor țări variază în ceea ce privește statutul acestui document. În

cazul Regatului Unit al Marii Britanii, un document astfel machetat este protejat prin drepturi de autor atribuite editurii și nu pot fi folosite fără a obține permisiunea în mod explicit. În alte țări, de exemplu Olanda, situația se prezintă în mod diferit. Este important să luăm seama la problemele drepturilor de autor și la cele ce țin de proprietatea intelectuală în contextul legislativ al unei anume țări. Biroul Național pentru Acces Deschis OpenAIRE va direcționa utilizatorii către sursele de informare relevante pentru țara în cauză.

Baza de date [SHERPA/RoMEO](#)⁸ clasifică editurile după patru culori diferite în funcție de restricțiile impuse de contractele de transfer a drepturilor de autor. Acești termeni sunt folosiți curent în comunitatea Accesului Deschis.

- **VERDE** – editurile permit arhivarea pre-printurilor și a post-printurilor
- **ALBASTRU** – editurile permit arhivarea post-printului (adică draftul final după etapa de evaluare colegială)
- **GALBEN** – editurile permit arhivarea pre-printului (variantea de dinaintea evaluării)
- **ALB** – editurile nu permit arhivarea niciunui material

(De la <http://www.openaire.eu/ro/component/content/article/47-copyright/142-copyright-and-oa-repositories-pre-prints-and-post-prints>)

Adrese către edituri

În cazul în care nu este oferită posibilitatea de a depozita o versiune full-text într-un depozit sau chiar este interzisă explicit, mandatul Acces Deschis al CE și CEC prevăd ca autorul să contacteze editura. Autorul ar trebui să informeze editura de cerințele CE și ale CEC privitoare la articol și să solicite o excepție de la practica uzuală pentru a fi permisă respectarea mandatului. Este important ca această permisiune să fie obținută în scris.

Proiectul OpenAIRE oferă un [model](#) de scrisoare util autorilor⁹ care poate fi utilizat pentru a scrie editurii solicitând depunerea articolului într-un depozit conform cerințelor.

Atunci când faci solicitarea către editură este bine să te adresezi mai degrabă editorului șef sau persoanei însărcinate cu gestiunea drepturilor autorilor, dacă se poate, decât să scrii pe o adresă de email destinată întregii organizații, solicitând permisiunea de reutilizare sau publicare a materialului. Este important ca această solicitare să fie văzută ca venind de la autor și ca făcând parte din relația editură/autor.

⁸ <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

⁹ <http://www.openaire.eu/en/support/copyright/144-template-letter-for-authors.html>

(De la <http://www.openaire.eu/ro/component/content/article/47-copyright/141-copyright-and-oa-repositories-requests-to-publishers>)

Politicile editurilor

Majoritatea editurilor acordă dreptul cercetătorilor de a-și depozita propriile articole online. Politicile editurilor privind drepturile de autor, în general, nu constituie un obstacol în calea respectării cerințelor Pilotului pentru Accesul Deschis al CE. În unele cazuri, nu este oferită permisiunea în mod explicit sau nu este menționată în contractul standard de publicare. În aceste cazuri, îndrumările din Pilotul pentru Acces Deschis necesită ca autorul să contacteze editura pentru a negocia un contract.

Pentru a afla ce permisiuni sunt oferite ca parte a contractului de publicare, autorii pot consulta baza de date¹⁰ utilizată la nivel mondial [RoMEO](#) actualizată de [SHERPA](#). În această bază de date veți găsi drepturile date autorilor în cazul marilor reviste științifice.

(De la <http://www.openaire.eu/en/component/content/article/47-copyright/140-copyright-and-oa-repositories-publisher-policies>)

¹⁰ <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

Model de scrisoare pentru autori

De la această pagină: <http://www.openaire.eu/en/support/copyright/144-template-letter-for-authors.html> se poate descărca un model de scrisoare.

Resurse de pe siteul Comisiei Europene

CE oferă un set cuprinzător de resurse care lămuresc detaliile pilotului pentru acces deschis din PC7:

[Anexa 1 – Clauze Speciale \(vezi clauza 39\)](#)

[Prospectul Pilotului pentru Acces Deschis al PC7](#)

[Prezentare powerpoint pentru pilotul pentru acces deschis](#)

[Ghidul pentru Regulile de respectare a Proprietății Intelectuale pentru proiectele PC7 pg. 15-18, secțiunea 7.3](#)

[Note privind Raportarea în proiecte, mai ales pg. 5, 25, 32](#)

Model cover letter for amendment to publishing agreement

BG | CS | DA | DE | EL | EN | ES | ET | FI | FR | HU | IT | LT | LV | MT | NL | PL | PT |
RO | SK | SL | SV

Model amendment to publishing agreement

BG | CS | DA | DE | EL | EN | ES | ET | FI | FR | HU | IT | LT | LV | MT | NL | PL | PT |
RO | SK | SL | SV

(De la <http://www.openaire.eu/ro/support/ec-resources>)